

független napilap Háromszék

(/)

KATEGÓRIÁK

(http://www.3szek.ro/banners.php?op=click&bid=451)

Hogyan lehet átépíteni egy hegyet? – Beszélgetés Kovács Lehel Istvánnal, az Erdélyi Kárpát-Egyesület elnökével (Környezetünk)

2017. július 29., szombat, Riport (/load/kategoria/riport)

(/kepek2/20170728202705.jpg)

Erdély egyik legrégebbi, idén 126 éves civil szervezete, az Erdélyi Kárpát-Egyesület a hétvégén tartja a Rétyi Nyírben 26. vándortáborát. A szervezet elnökével, Kovács Lehel Istvánnal többek között a múlt korszerűsítéséről és mentalitásalakításáról is beszélgettünk.

– *Mindig is jelen volt az életében a túrázás, a természetjárás?*

– Tulajdonképpen igen, a szüleinkkel rendszeresen kirándultunk, leginkább a Négyfalu környéki hegyekbe, a Babarunca és a Cukás volt a kedvenc, de a Bolnok is, ahol annak idején színi is lehetett. Középiskolásként kezdtünk szülőnk nélkül járni a hegyekbe, megmászni a Nagykőhavast, a Keresztényhavast. A folyamat kissé megszakadt Kolozsvárra kerüléssel, az egyetemi évekkel, de 2007-es hazatértünk után, immár a brassói EKE tagjaként újra rendszeresen kezdtünk túrázni.

– *Az Erdélyi Kárpát-Egyesület alap gondolatát, múltját is a felcseperedéssel együtt tette a magáévá?*

– Az EKE-ről csak a kilencvenes években szereztem tudomást, a középiskola utolsó éveiben Papp Anikó földrajtanárnőnk mesélt róla, aztán értesültünk az újrualakulásáról. Amúgy én mindig benne voltam mindenféle mozgalmakban, az Áprily Lajos Gimnáziumban diáktanácstagként sok, a községfőrában ma is szereplő fiatal ismertem meg. Kolozsváron néhány hét alatt a KMDSZ egyik vezetője lettem, később a Bolyai Kezdeményező Bizottságban ugyanúgy, egy szóval mindig voltak ötleteim, többnyire el is fogadnak a többiek, de aki dolgozik, előbb-utóbb amúgy is valaminek az élén találja magát. Én pedig soha nem futamodtam meg a kihívások elől.

– *A Négyfaluba való hazatérést követően szervezeti szinten is azonnal magába szippantotta az „ekézés”?*

– Gyakorlatilag igen, 2008-ban ugyanis a brassói EKE azt tervezte, hogy 1995 után újra megszervezi az éves vándortáborát. Megkerestek, felkértek a közös gondolkodásra, mivel én turisztikai-honismereti szempontból folyamatosan képelem a környékkel, írásaim, beszámolóim jelentek meg az Erdélyi Gyopárban. Objektív okokból – akkor számolták fel például a derestyei kempinget – abból a táborból ugyan semmi sem lett, de felkértek az Erdélyi Gyopár című sorozatba szánt Keresztényhavas-monográfia megírására. Végigcsináltuk tisztességesen, bejártuk a 35 túraútvonalat, mértünk, GPS-nyomvonalakat, térképeket készítettünk, ám amikor a befejezéshez közeledtünk, elkezdtek újraépíteni a Keresztényhavast.

– *Hogyan lehet újraépíteni egy hegyet?*

– A hóágyúk működtetéséhez hatalmas mesterséges tavat építettek a Ruia-rétre, emiatt a csúcs közvetlen közelében legalább három természetjáró útvonalat módosítottak. Az állatkert mögött futó kerülőút kialakítása másik két útvonalat érintett, így aztán úgy döntöttünk, megvárjuk a munkálatok befejezését, s azt követően véglegesítjük a könyvet. De ez a munka mindenképpen alkalmas volt arra, hogy újra a legmélyebb szintekig merüljek el a brassói turisztikai életben. Elkezdtek újra kiadni a két világháború között megjelenő, annak idején nagy népszerűségnek örvendő Encián folyóiratot, a legutóbbi számban már Háromszék is megjelenik. Az őszi, következő lapszám roppant érdekesnek ígérkezik, hatalmas, két világháború közötti turizmustörténeti anyag került hozzánk, amely a teljes brassói magyar sportéletet feltérképezi, és összehasonlítja a száz egyesületek tevékenységével.

– *Milyen ma a szervezet, amelyet ön vezet?*

– Az EKE tizenöt önálló területi egyesület szövetsége, reményeink szerint épp a vándortáborban vesszük fel a tizenhatodikot, a Hargitai megyei Kárpát Gyepű Egyesületet, amelynek tagjai a teljes Kárpát-koszorún a hajdani Magyarország keleti határait járják be. Egyszerre vagyunk laza és szigorú szövetség. Valamennyi egyesület éli a saját életét, önállóan ír ki túrákat, rendezvényeket szervez, de a szövetséget közgyűlés irányítja, a vándortábor az EKE égisze alatt zajlik, akárcsak az életre keltett EKE-bál, kiadjuk az Erdélyi Gyopárt. A Tordához közeli Várfalván megvásárolt ingatlanon kialakítottuk az EKE-várat, ahol közös tevékenységek zajlanak, tavaly ott tartottuk az EKE megalakulásának 125. évfordulós rendezvényeit. 2015-ben

útjára indítottuk EKE-bakancs című sorozatunkat, eddig hat jelent meg, szép sikerek örvendenek.

– *Mi jelentette a dobantót az országos elnöki tisztség felé?*

– Engem a székyudvarhelyi szervezet javasolt, persze konkrét tervvel kellett pályáznom, amelynek legfontosabb eleme az EKE korszerűsítése, 21. századba való átmenése volt. A honlap megújításával kezdtük, ami talán érthető, lévén én is, illetve az elnökség több tagja is informatikus. Roppant elavult, sebezhető volt a rendszerünk, rengeteg robottámadás érte. Először a Gyopár honlapja újul meg – a július 29-ei közgyűlésen mutatjuk be –, Erdély legalaposabb turisztikai-szakirodalmi adatbázisának, keresőportáljának szánjuk. A teljes honlapot októberben tervezzük újraindítani, ez egy virtuális EKE-múzeumot is kínálna, miután az 1902-ben Mátyás király kolozsvári szülőházában berendezett igazi múzeum anyagát az államosítás a történelmi, illetve a néprajzi múzeumba költöztette. A túraleírások is GPS-felméréseken alapuló megújításra szorulnak, elindult egy Bejárható Székelyföld elnevezésű program, amelynek keretében nemcsak digitális felmérésben merül ki az adatolás. Hátizsákra szerelhető, körpanorámás fényképezőgéppel készített fotók révén a Google utcaképeihez hasonló módon lehet majd végignézni Székelyföld hegyeit. Immár nemcsak a gyalogtúrák, hanem a vízi, kerékpáros, lovas útvonalak is felkerülnek az adatbázisba, ennek a munkának a nagy részét „ekések” végzik.

– *A túrázás, természetjárás mentalitása nem szorul semmiféle felújításra?*

– E tekintetben ajánlatos külön kezelni néhány dolgot. Túrázni elsősorban az idősebbek szoktak, van idejük rá, igényük a társaságra, néhány EKE-osztályban hatvan fölötti az átlagéletkor. Ők azok azonban, akik legkevésbé használják a modern készülékeket, az internetet. Ezért megpróbálunk nyitni a gyerekek felé, akiket először többnyire a szülők, nagyszülők visznek magukkal túrázni. Nekik szántuk a tavaly kiadott, növényeket, állatokat, erdélyi természeti szépségeket, városokat ábrázoló memóriakártya-sorozatot, idén a gombok következnek. Elindítottuk a Gyopár gyermekváltózatát, a Gyopárkát is. Kiemelt figyelmet kíván a teljesítménytúrázók csoportja, akik külön regisztrációt, infrastruktúrát igényelnek. Számukra is ki akarunk építeni egy honlaprendszert, amely online-bejelentkezés alapján nyilvántartja a résztvevőket, illetve követhető a pontteljesítés állása. A legnagyobb odafigyelést a középiskolások, egyetemisták igénylik, a 15–30-as korcsoport megszólítása a legnehezebb. Járnak ők túrázni, de nem szervezett formában, pedig nagy szükségünk volna rájuk.

– *Mit tart az EKE-hagyományok leginkább fenntartandó elemének?*

– Mivel az egyik legrégebbi erdélyi magyar civil szervezet – egyes nézetek szerint a főnemesi osztály „játékszere” volt – roppant sokszínű a kép. A korabeli EKE-ról szóló leírásokban többnyire az szerepel, hogy az urak összeálltak, és elmentek kirándulni. Többnyire nagyon sokan, ötszáz főt számláló túrára is volt példa, közülük legtöbben persze nem gyalog mentek, hanem szekéren, fogaton. A személyzet viszont alaposan előkészítette a terepet: a patakokban pezsgőt hűtöttek be, a tisztásokon uzsonnázó, ebédelő helyet építettek ki. Ennek a hullámnak köszönhetően épültek ki rohamosan a fürdőhelyiségek, felmérték a vizek minőségét, Czárán Gyula munkássága tette ismertté a Bihari-hegységet, az Erdélyi Sziget-hegységet, ahol útvonalakat fedeztek fel, barlangokat tártak fel, körutakat építettek ki. Elkezdték menedékházakat is építeni, többnyire magánterületre, külön telekkönyvezés nélkül, így aztán sajnos az EKE nem igényelhette vissza ezeket. A természetjárás közben pedig feltérképezték Erdély néprajzát, igazi úttörő munkát végeztek. Fénykorában hétezer tagot is számlált a szervezet. Nehéz a választás...

– *Akkor fordítsunk: a természetjárás, honismeret, környezetvédelem hármasszavának parancsai közül melyiknek sikerül a legkevésbé eleget tenni?*

– A környezetvédelem területén labdába sem rúghatunk, az ugyanis szinte semmi, hogy havonta összegyűjtünk ötvenzáknyi pillepalackot. Nem nagyon tudjuk hallatni a hangunkat, de ezzel szinte valamennyi magyar civil szervezet így van. De nem adjuk fel, idén öszre szeretnénk összehívni magyar szakpolitikuskokat, törvényt módosító javaslatok kidolgozását tervezzük. Olyan légűres terek, szabálynélküliség tapasztalható ugyanis bizonyos területeken, amelyek egyszerűen akadályozzák a tevékenységünket. A törvény például nem ismeri a menedékház fogalmát, pontosabban azt ismeri, amelynek parkolója van, teljes víz- és áramellátással rendelkezik, ez azonban csak az országutak közvetlen közelében megvalósítható. A Nagykőhavasán lévő EKE-menedékház akkor hová sorolható? Hasonló törvénykezési hiány tapasztalható a túravezetők elismerésében is. Csak hivatásos, ezt a tevékenységet hivatásszerűen gyakorló túravezetőket ismer, az EKE-nél viszont mindenki szabadidejében műveli. Persze, mindenki saját felelősségére túrázik, a hivatalos elismerés hiánya azonban kihat a belépőkedvezmények, egyéb előnyök igénybevételére. A túraösvények karbantartását is inkább a civil szervezeteknek kellene kiadni, mivel a hegyimentő szolgálatoknak nincs erre erőforrásuk. Ebbe az irányba vezetnek ösvényeink.

KOVÁCS LEHEL ISTVÁN

Informatikus, Brassóban született 1975. január 21-én. 1993-ban érettségizett a brassói Áprily Lajos Középiskolában, négy évvel később informatikusként diplomázott a Babeş-Bolyai Tudományegyetemen, doktori fokozatát 2006-ban szerezte Kolozsváron és Budapesten. Szakmai pályáját szoftverfejlesztőként kezdte a kolozsvári Praemium Kft.-nél, 2001 és 2006 között tanársegéd, majd adjunktus a BBTE-n, 2007 óta egyetemi adjunktus a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem marosvásárhelyi informatikai karán. Szerteágazó közéleti tevékenység után 2015-ben a 15 egyesület 1473 tagját tömörítő Erdélyi Kárpát-Egyesület országos elnökévé választották. Nős, három gyermek apja.

Hozzászólások

Szerző: Csinta Samu (/load/Keres2&d=1&size=93)

Cikk megjelenítése: 1533

Olvasóink értékelése: **4.83**

Szavazatok száma: 6

Az ön értékelése:

0 Comments

Sort by **Oldest** ▼

Add a comment...

Facebook Comments Plugin

Ha hozzá szeretne szólni,
jelentkezzen be

Felhasználónév:

Jelszó:

[Regisztráljon most](#)

(http://www.3szek.ro/load/Your_Account&op=new_user)